

burning grounds; श्मशानगोचरं सूते बाह्यानामपि गहितम् Ms. 10. 39. -निवासिन, -वर्तिन, -वासिन *m.* a ghost. -भाज, -वासिन *m.* epithets of Śiva. -वाटः an enclosure of the cemetery; Kau. A. 2. 4; Mā. 5. -वेदमन् *m.* 1 an epithet of Śiva. -2 a spirit, ghost. -वैराग्यम् temporary despondency, momentary renunciation of the world as at the sight of a cemetery. -शूलः, -लम् an impaling stake in a cemetery; श्मशानशूलस्य न युपसक्तिया Ku. 5. 73. -साधनम् performance of magical rites in a cemetery to acquire control over ghosts.

श्मश्रु *n.* [श्म मुखं श्रूयते लक्ष्यतेऽनेन श्रु-ङु; Up. 5. 28] The beard, moustache; हिरण्यश्मश्रुहिरण्यकेशः Ch. Up. 1. 6. 6; ज्योतिष्कणाहतश्मश्रु कण्ठनालादपातयत् R. 15. 52. -Comp. -करः a barber. -कर्मन् shaving. -घरः bearded. -प्रवृद्धिः *f.* the growth of a beard; R. 13. 71. -मुखी a woman with a beard. -वर्धकः a barber. -शेखरः the cocoa-nut tree.

श्मश्रुल *a.* [श्मश्रु विद्यतेऽस्य लच्] Having a beard, bearded; भ्रूपावर्जितैस्तेषां शिरोभिः श्मश्रुलैर्मही (तस्तार) R. 4. 63; Ms. 11. 105.

श्मील 1 P. (श्मीलति) To wink, contract the eyelids, twinkle.

श्मीलनम् Winking, twinkling.

श्मीलितम् A wink, blink.

श्यान *p.p.* [श्यै-क्] 1 Gone. -2 Coagulated, congealed. -3 Thick, sticky, viscous. -4 Shrunk, dry; slim; शनैः श्यानीभूताः सितजलधरच्छेदपुलिनैः (सरितः) Mu. 3. 7 (v. 1.); शरदि सरितः श्यानपुलिनाः Bh. 2. 44. -नम् Smoke.

श्याम *a.* [श्यै-मक Up. 1. 134] Black, dark-blue, dark coloured; प्रत्याख्यातविशेषकं कुरवकं श्यामावदारुणम् M. 3. 5; श्यामं द्वयोर्भागयोः V. 2. 7; कुबलयदलश्यामास्निग्धः U. 4. 19; Me. 15, 23. -2 Brown. -3 Shady, dusky. -4 Dark-green. -मः 1 The black colour. -2 The green colour. -3 A cloud. -4 The cuckoo. -5 N. of a sacred fig-tree at Allahabad on the bank of the Yamunā; अयं च कालिन्दीतटे वटः श्यामो नाम U. 1; सोयं वटः श्याम इति प्रतीतः R. 13. 53. -6 The thorn-apple. -7 The Tamāla tree; दृश्यन्ते बन्धुजीवाश्च श्यामाश्च गिरिसानुषु Rām. 4. 30. 62. -मम् 1 Sea-salt. -2 Black pepper. -Comp. -अङ्गा *a.* dark. (-ङ्गः) the planet Mercury. -आनन *a.* having a black face; निर्जित्य च निजामस्य श्यामाननमयीं चमूम् Śiva B. 3. 45. -कण्ठः 1 an epithet of Śiva (नीलकण्ठ). -2 a peacock. -कर्णः a horse suitable for a horse-sacrifice (अश्वमेध). -काण्डा, ग्रन्थिः a kind of Dūrvā grass. -पत्रः the tamāla tree. -भास्, -रुचि *a.* glossy-black. -वल्ली black pepper. -शबलौ the two four-eyed watch-dogs of Yama; cf. (श्वानौ) चतुरशौ शबलौ साधुना पथा Rv. 10. 14. 10. -सुन्दरः an epithet of Kṛṣṇa.

श्यामकः 1 A kind of edible grain (कङ्गु). -2 A gramineous plant. -कम् A kind of grass; cf. श्यामाक.

श्यामल *a.* Black, dark-blue, blackish; दशरथतनयं श्यामलं शान्तमूर्तिम् Rāma-rakṣā 26; निशितश्यामलस्निग्धमुखी शक्तिः Ve. 4; Śi. 18. 36; श्यामलानोकहृष्टीः U. 2. 25. -लः 1 Black colour. -2 Black pepper. -3 A large bee. -4 The sacred fig-tree. -ला N. of Durgā.

श्यामलिका The indigo plant.

श्यामलिमन् *m.* Blackness, darkness; श्यामां श्यामलिमान-मानयत भोः सान्द्रैर्मेषीकूर्चकैः Vb. 3. 1; तदीयधूमैरिव धूसराङ्गाः क्षोणीभुजः श्यामलिमानमापुः Vikr. 10. 3.

श्यामा 1 Night, particularly a dark night; श्यामां श्यामलिमानमानयत भोः सान्द्रैर्मेषीकूर्चकैः Vb. 3. 1. -2 Shade, shadow. -3 A dark woman. -4 A kind of woman (यौवन-मध्यस्था according to Malli. on N. 3. 8; Śi. 8. 36; Me. 84; or शीते सुखोष्णसर्वाङ्गी ग्रीष्मे या सुखशीतला । ततकाञ्चनवर्णाभा सा स्त्री श्यामेति कथ्यते according to one commentator on Bk. 5. 18 and 8. 100). -5 A woman who has borne no children. -6 A cow. -7 Turmeric. -8 The female cuckoo. -9 The Priyaṅgu creeper; कृत्वा श्यामाविटपसदृशं श्वस्तमुक्तं द्वितीयम् M. 2. 7; Me. 106. -10 The indigo plant. -11 The holy basil. -12 The seed of the lotus. -13 N. of the Yamunā. -14 N. of several plants. -15 A name or form of Durgā (worshipped by the Tantrikas). -Comp. -चरः a demon, Rākṣasa.

श्यामाकः A kind of grain or corn; (न) श्यामाकमुष्टि-परिवर्धितको जहाति Ś. 4. 13 (also श्यामक).

श्यामायते Den. Ā. To become black, to prove impure (as gold &c.); श्यामायते न युष्मासु यः काञ्चनमिवाग्निषु M. 2. 10.

श्यामिका 1 Blackness, darkness; अपाङ्गयोः केवलमस्य दीर्घयोः शनैः शनैः श्यामिकया कृतं पदम् Ku. 5. 21. -2 Impurity, alloy, (of metals &c.); हेमन्तः संलक्ष्यते ह्यमो विशुद्धिः श्यामिकापि वा R. 1. 10.

श्यामित *a.* Blackened, darkened.

श्यालः [श्यै-कालन्] A wife's brother, brother-in-law.

श्यालकः 1 A wife's brother. -2 A wretched brother-in-law.

श्यालकी, श्यालिका, श्याली A wife's sister.

श्याव *a.* (-वा or -वी *f.*) [श्यै-वन् Up. 1. 141] 1 Dark-brown, dark, dusky; कृष्णश्यावच्छाविच्छायः षण्मासान् सृष्ट्यु-लक्षणम् Mb. 12. 317. 13. -2 Bay, brown. -वः The brown colour. -वा Night. -Comp. -तैलः the mango tree. -दत्, -दन्त, -दन्तक *a.* brown-toothed; तथा सूर्याभि-निर्मुक्तः कुनखी श्यावदन्तपि Mb. 12. 34. 3; प्रेष्यो प्रामस्य राज्ञश्च कुनखी श्यावदन्तकः Ms. 3. 153.

श्येत *a.* (-ता or -नी *f.*) White; ज्योत्स्नाशङ्कामिह वितरति हंसदयेनी Ki. 5. 31 (com. तकारस्य च नकारः -श्येतशब्दान् ङीप्). -तः The white colour.